

> РУЖ у Еўропу >

№11(11) снежань 2011г.

СТРУКТУРЫ ЕС

У 1999 г. міністры адукацыі 29 еўрапейскіх дзяржаваў падпісалі так званую Балонскую дэкларацыю. Гэты рух атрымаў назву Балонскага працэсу.

У Празе ў 2001 г. да Балонскага працэсу далучыліся чатыры новыя удзельнікі. 18 верасня 2003 года ў Берліне на трэцяй канферэнцыі міністраў адукацыі Еўропы да Балонскага працэсу далучылася Расія і яшчэ шэсць краінаў.

У 2005 г. далучыліся Азербайджан, Арменія, Грузія, Малдова і Украіна.

Беларусь да Балонскага працэсу не далучылася.

Мэтамі працэсу з'яўляюцца:

- пабудова еўрапейскай зоны вышэйшай адукацыі як ключавога кірунку развіцця мабільнасці грамадзян з магчымасцю працаўладкавання;

- фармаванне і ўмацаванне інтэлектуальнага, культурнага, сацыяльнага і навукова-тэхнічнага патэнцыялу Еўропы; падвышэнне прэстыжнасці ў свеце еўрапейскай вышэйшай школы;

- забеспячэнне канкурэнтаздольнасці еўрапейскіх вуну з іншымі сістэмамі адукацыі ў барацьбе за студэнтаў, грошы, уплыў; дасягненне большай сумяшчальнасці і параўнальнасці нацыянальных сістэм вышэйшай адукацыі; падвышэнне якасці адукацыі;

- падвышэнне цэнтральнай ролі ўніверсітэтаў у развіцці еўрапейскіх культурных каштоўнасцяў, у якой універсітэты разглядаюцца як носьбіты еўрапейскай свядомасці.

Краіны далучаюцца да Балонскай Дэкларацыі на добраахвотнай аснове. Падпісаўшы Дэкларацыю, яны прымаюць на сябе вызначаныя абавязкі, некаторыя з якіх абмежаваны тэрмінамі:

- З 2005 г. пачаць бясплатна выдаваць усім выпускнікам вуну краін-удзельнікаў Балонскага працэсу еўрапейскія прыкладанні адзінага ўзору да дыпламаў бакалаўра і магістра.

- Да 2010 рэфармаваць нацыянальныя сістэмы адукацыі ў адпаведнасці з асноўнымі патрабаваннямі Балонскага працэсу.

Абавязковыя параметры Балонскага працэсу:

- Трохузроўневая сістэма вышэйшай адукацыі. (Уводзяцца тры ўзроўня вышэйшай адукацыі: першы ўзровень – бакалаварыят, магістратура і дактарантура. Карэктнымі ў Балонскім працэсе прызнаны дзве мадэлі: (бакалаварыят + магістратура + дактарантура: 3+2+3 / 4 + 1 + 3). Бакалаўр – самадастатковая вышэйшая

БАЛОНСКИ ПРАЦЭС

адукацыя першага ўзроўня. Тэхнікумы, каледжы, ПТВ і сярэднія школы не маюць правы выдаваць дыплом бакалаўра.

- Акадэмічныя крэдыты ECTS (еўрапейская сістэма ўзаемазаліку крэдытаў (заліковых адзінак)).

- Акадэмічная мабільнасць студэнтаў, выкладчыкаў і адміністрацыйнага персанала вуну.

- Еўрапейскае прыкладанне да дыплама

- Кантроль якасці вышэйшай адукацыі.

- Стварэнне адзінай еўрапейскай даследчай прасторы

Аўтаномнасць ВНУ:

- ВНУ вызначае ўтрыманне навучання па ўзроўнях бакалаўр/магістр.

- ВНУ вызначае метадку навучання.

- ВНУ вызначае колькасць крэдытаў за навучальныя курсы (дысцыпліны).

- ВНУ сама прымае рашэнне пра выкарыстанне нелінейных траекторый навучання, крэдытна-модульнай сістэмы, дыстанцыйнай адукацыі, акадэмічных рэйтынгаў, дадатковай шкалы адзнак (напрыклад, 100-бальнай).

Праграмы ў сферы адукацыі:

САКРАТ (Socrates, 1995) – кансалідаваная еўрапейская праграма ў вобласці адукацыі. Яе задача складаецца ў паляпшэнні якасці навучання шляхам інтэнсіфікацыі супрацоўніцтва паміж краінамі-чальцамі Еўрапейскага Звяза. Праграма ахоплівае ўсе тыпы і ўзроўні адукацыі – ад дашкольнага да аспірантуры. Распаўсюджваецца на 15 краін, чальцоў ЕС, і краіны, якія падпісалі дамову пра Еўрапейскую Эканамічную прастору (Ісландыя, Ліхтэнштэйн, Нарвегія). Нядаўна да яе падлучыліся асацыяваныя краіны

ІСПАНІЯ

Па форме кіравання Іспанія з'яўляецца канстытуцыйнай парламенцкай манархіяй. Палітычны рэжым – дэмакратычны.

Кіраўнік дзяржавы – Кароль (прадстаўнік дынастыі Бурбонаў **Хуан Карлас I** – з 20.XI 1975 г.). Ён з'яўляецца, паводле Канстытуцыі, знакам дзяржаўнага адзінства і сталасці, "гарантам правільнага функцыянавання дзяржаўных інстытутаў". Досыць шырокія паўнамоцтвы Караля могуць быць ажыццёўлены ім толькі з контрасігнацыі Старшыні ўрада ці адпаведнага міністра. Да іх ліку адносяцца: санкцыянаванне і прамульгацыя законаў, скліканне і роспуск Генеральных картэсаў, аб'ява ўсеагульных выбараў, прызначэнне і звальненне чальцоў Урада.

Кароль з'яўляецца вярхоўным галоўнакамандуючым, ажыццяўляе права памілавання, прадстаўляе краіну ў міжнародных адносінах. Што да яго адносін з парламентам, то тут трэба адзначыць наступнае. Кароль не валодае нават такім традыцыйным для кіраўніка дзяржавы правам, як права вета. Артыкул 91 Канстытуцыі замацоўвае, што "на працягу 15 дзён пасля ўхвалы Генеральнымі картэсамі законапраекты зацвярджаюцца Каралём". Кароль можа прызначыць рэферэндум, але толькі па прапанове Старшыні ўрада, ухваленаму Кангрэсам дэпутатаў. Пасля папярэдняй нарады з прадстаўнікамі палітычных партый у парламенце Кароль прапануе Кангрэсу дэпутатаў кандыдатуру кіраўніка ўрада. Гэта кандыдатура павінна быць ухвалена старшынёй Кангрэса. Чальцы ўрада прызначаюцца і звальняюцца Каралём па прапанове кіраўніка ўрада.

Канстытуцыя надзяляе заканадаўчай уладай двухпалатны парламент, Генеральныя картэсы. Вялікая частка паўнамоцтваў прыналежыць ніжняй палате, Кангрэсу дэпутатаў (350 чальцоў). Прынятыя ім законапраекты павінны прадстаўляцца на разгляд верхняй палаты – Сената (256 чальцоў), але Кангрэс большасцю галасоў можа пераадолець вета Сената. Дэпутаты парламента і сенатары абіраюцца тэрмінам на 4 гады – па мажарытарнай сістэме, а Кангрэс – па прапарцыйнай сістэме.

Сесіі парламента склікаюцца 2 разы на год і доўжацца па 4-5 месяцаў. Па патрабаванні ўрада, сталай камісіі парламента ці абсалютнай большасці чальцоў палат могуць праводзіцца надзвычайныя сесіі, якія склікаюцца па вызначанай позве дня. Дэпутаты працуюць на пленарных паседжаннях і ў камісіях. Пленарныя паседжанні палат з'яўляюцца адкрытымі. Рашэнні прымаюцца большасцю прысутных дэпутатаў абедзвюх палат. Да кампетэнцыі парламента

Іспаніі ставіцца выпрацоўка законаў, прыняцце бюджэту, кантроль за дзейнасцю ўрада, усталяванне рэгенцтва, апякунства. Права заканадаўчай ініцыятывы прыналежыць Ураду, Кангрэсу, Сенату.

Урад – Рада міністраў ажыццяўляе выканаўчую ўладу. Яно складаецца са старшыні, яго намеснікаў, міністраў і іншых чальцоў. Кандыдатуру старшыні прапануе Кароль і ўхваляюць Картэсы.

Астатнія чальцы ўрада прызначаюцца і звальняюцца Каралём па прапанове Старшыні ўрада. Старшыня кіруе дзейнасцю ўрада і нясе за яе адказнасць. Паводле Канстытуцыі ўрад ажыццяўляе кіраўніцтва "ўнутранай і вонкавай палітыкай, грамадзянскай і ваеннай адміністрацыяй і абаронай краіны". Урад адказна перад Картэсамі за сваю дзейнасць.

Прэм'ер-міністр вылучаецца кіраўніком дзяржавы – каралём і зацвярджаецца большасцю дэпутатаў парламента. Звычайна прэм'ер-міністр з'яўляецца лідарам партыі, якая выклікае прыхільнасць большасцю месцаў у Кангрэсе дэпутатаў. Каб сфармаваць урад, гэта партыя можа ўступаць у кааліцыю з іншымі партыямі.

Кангрэс дэпутатаў можа выказаць недавер ураду і прымусяць яго сысці ў адстаўку, аднак дэпутаты павінны загадзя вызначыць кандыдатуру наступнага прэм'ер-міністра. Такая працэдура выключае частую змену ўрада.

Вышэйшым кансультатыўным органам Урада, паводле арт. 107 Канстытуцыі, з'яўляецца Дзяржаўная рада, статут якога рэгулюецца Арганічным законам пра Дзяржаўную раду 1980 г.

Аўтаномныя супольнасці маюць свае парламенты і ўрады, карыстаюцца шырокімі паўнамоцтвамі ў вобласці культуры, аховы здароўя, адукацыі, эканомікі. Кожная аўтаномная супольнасць мае свой статут. Дзейнасць органаў аўтаномных абласцей кантралюецца ўрадам, Канстытуцыйным судом, Злічальным судом.

Задоўга да ўсталявання рэжыму Франка Іспанія ўжо мела досвед мясцовага і рэгіянальнага самакіравання. Пры Франка гэтыя правы былі ліквідаваны, і цэнтральны ўрад ажыццяўляў уладу на ўсіх узроўнях. Пасля аднаўлення дэмакратыі органам улады на месцах былі прадстаўлены значныя паўнамоцтвы.

Выканаўчая ўлада на месцах ажыццяўляецца муніцыпальнымі радамі (больш 8,5 тыс.) Чальцы муніцыпалітэтаў правінцый абіраюцца абшчынамі і разам з абласнымі парламентамі пасылаюць сваіх прадстаўнікоў у сенат Нацыянальнага Заканадаўчага збору ў Мадрыдзе.

БАЛОНСКИ ПРАЦЭС

ЕС цэнтральнай і ўсходняй Еўропы і Кіпр.

Уключае падпраграмы:

"Леанарда ды Вінчы" (2000-2006 гг.). Яна займае адмысловае месца ў палітыцы Еўрасаюза ў барацьбе з беспрацоўем, падрыхтоўцы кваліфікаванай працоўнай сілы ў сферы навуковых і тэхналагічных выклікаў і службыць свайго роду лабараторыяй інавацый у сферы пажыццёвай адукацыі і прыладай інтэрнацыяналізацыі прафесійнага навучання.

Мэты праграмы складаюцца ў наступным:

- паляпшэнне навыкаў і кампетэнцыі людзей, асабліва моладзі, у пачатковай прафесійнай падрыхтоўцы ўсіх узроўняў;
- паляпшэнне якасці і даступнасці бесперапыннай прафесійнай падрыхтоўкі і пажыццёвага набывання навыкаў і кваліфікацыі з пункту гледжання ўзмацнення і развіцці

адаптацыі для таго, каб кансалідаваць тэхналагічныя і арганізацыйныя змены;

- інавацыйнае кансультаванне і падыходы для рэалізацыі ўсталяваных вышэй мэт.

Грундтвиг (Grundtvig) – паслевузаўская адукацыя і перападрыхтоўка. Лінгва (Lingua), 1990 г. – моўная падрыхтоўка:

- праграмы еўрапейскага супрацоўніцтва для падрыхтоўкі настаўнікаў замежных моваў;
- падрыхтоўка ў вобласці выкладання замежных моваў;
- аказанне дапамогі будучым настаўнікам замежных моваў;
- развіццё метадык навучання мовам і выкладання;
- сумесныя адукацыйныя праекты для навучання мовам.

www.bol.orgna.spbu.ru

ЯК ЖЫВУЦЬ ІСПАНЦЫ

Жыццё не для пакут, а для асалод – так кажуць пра сябе самі іспанцы.

І гэта не жарты – ствараецца ўражанне, што іспанцы ніколі не думаюць пра заўтрашні дзень, а проста атрымліваюць асалоду ад кожным момантам жыцця. Стагоддзямі яны былі ваяўнічымі каталікамі, верылі ў тое, што пакута ў гэтым жыцці ўшануецца шчасцем у іншым, нябесным жыцці. Пакута ўспрымалася як частка жыцця, таму, калі з'яўляецца любая магчымасць атрымаць задавальненне, яны імкнуцца яе не ўпусціць.

І галоўныя з задавальненняў – гэта ежа і секс.

Калі я толькі прыехала, мяне запрасілі на кухню пазнаёміцца, з сямейным рэцэптам прыгатавання мяса, на што я адказала, што кухня мяне не цікавіць і мяса я не ем.

Цікаваць да мяне была страчана назаўжды, такіх памылак нельга рабіць.

Іспанцы, як мужчыны, так і жанчыны, вельмі гаманкія, калі не сказаць балбатлівыя, яны ніколі не выпускаць выпадку ўступіць у гутарку.

У іх няма комплексаў і яны не скрываюць свае эмоцыі. Уся гутарка суправаджаецца жэстамі.

Калі мяне завуць сяброўкай – ставяцца з усёй цеплынёй, ветлівыя фразы забываюцца, спытаць могуць пра такое, што я не рызыкую напісаць.

Жанчыны пры сустрэчы вітаюць адзін аднаго і мужчынаў пацалункам у абедзве шчокі. Мужчыны паціскаюць рукі, а пры сустрэчы з блізкімі сябрамі яшчэ і гучна пляскаюць адзін аднаго па плячы і гарлапаняць, імкнучыся перакрычаць адзін аднаго. Тут трэба назапасіцца цяпленнем – такая выпадковая сустрэча на вуліцы можа расцягнуцца на 2 гадзіны.

Часам, аднак, старонняму назіральніку іспанцы могуць здацца няветлівымі ці нават грубаватымі.

"Калі ласка" і "дзякуй" лічацца залішнімі сярод сваякоў і сяброў, у крамах і рэстаранах.

Напрыклад, фраза "Прынясіце мне каву" – не лічыцца няветлівай. Бо працай афіцыянта з'яўляецца абслугоўванне кліентаў, таму ніякая залішняя абыходлівасць не патрэбная.

Дарэчы, афіцыянтамі працуюць мужчыны, парой ва ўзросце 50-65 гадоў.

Іспанцы – майстры гаварыць кампліменты не толькі сваім сябрам, але нават мінакам. На рынку прадаўцы звяртаюцца да жанчыны "Прынцэса" і "Каралева", а на вуліцах іспанцы не бянтэжацца выказаць сваё захапленне ўпадабанай ім жанчыне. Жыццяроднае "Прывітанне,

красуня!" можна пачуць даволі часта.

Мяне, напрыклад, так вітае наш дворнік Аўгустын! Па раніцах ён дворнік, а ўвечары выкочвае на новенькім Форд-Мандэа, набытым на зарплату.

Дзе і як жывуць іспанцы?

У Іспаніі больш, чым у любой іншай краіне Еўрапейскага звяза, людзей, якія валодаюць дзвюма мовамі. Гэта звязана з тым, што большыя часткі з тых, хто перабраўся ў пошуках працы з вёсак у гарады, не прадалі свае хаты. Кожныя выходныя гарадскія жыхары адпраўляюцца ў свае вёскі ці невялікія апартаменты за горад. Кватэры адрозніваюцца ад нашых тым, што агульны пакой можа быць велізарны, а спальнякі малюсенькімі, але затое для ўсіх чальцоў сям'і.

Espantuyhome.com

КАРУПЦЫЯ Ў БЕЛАРУСІ

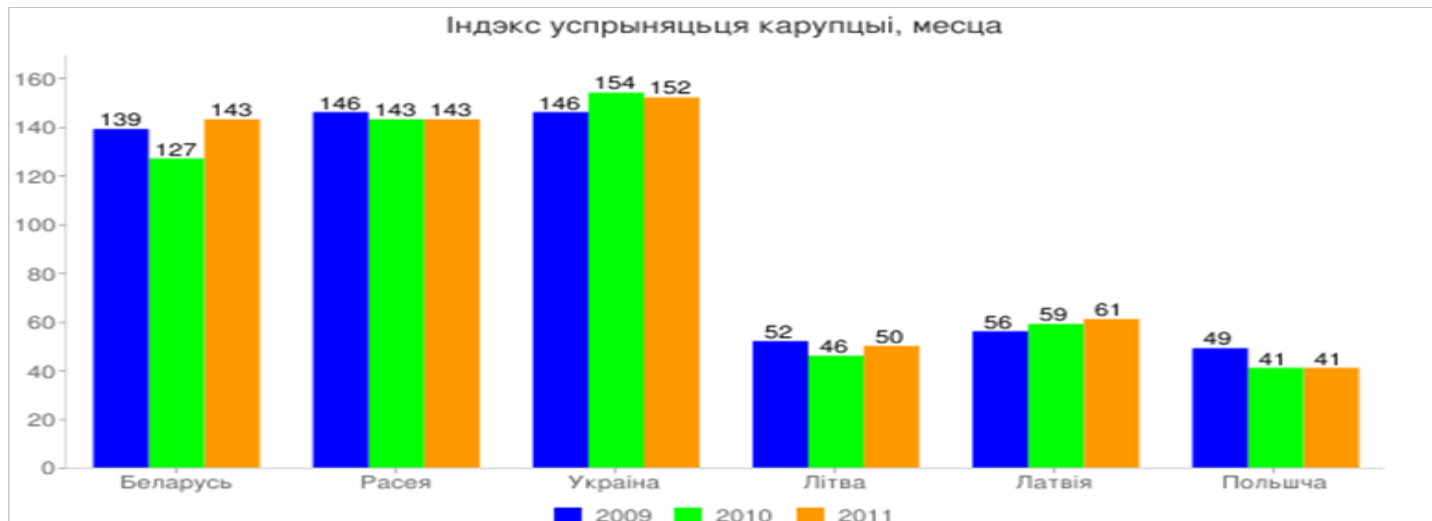
Transparency International аднавіла Індэкс успрыняцця карупцыі (Corruption Perceptions Index, CPI) (паводле экспертных ацэнак), дзе ацэньваліся 183 краіны.

(шкала ацэнкі - ад нуля (высокі ўзровень карупцыі) да дзесяці (адсутнасць ці мінімальна наяўнасць карупцыі)).

У індэксе карумпаванасці найбольш высокае, першае месца, што азначае мінімальны ўзровень

карупцыі, заняла сёлета Новая Зеландыя. На другім - Данія, на трэцім - Фінляндыя. У дзясятку найменш карумпаваных краінаў таксама ўваходзяць Швэцыя (4 месца), Сінгапур (5), Нарвэгія (6), Галяндыя (7), Аўстралія (8), Швэйцарыя (9) і Канада (10).

Беларусь - на 143 месцы. Разам зь ёй яго дзеляць Азербайджан, Нігерыя, Маўрытанія і Расея.

У ВЭНЭСУЭЛЕ БЫЎ ВЫКРАДЗЕНЫ ДЫПЛЯМАТ

На мінулым тыдні ў Вэнэсуэле невядомыя выкралі беларускага дыплямата. Яго выпусьцілі за выкуп.

У Каракасе быў выкрадзены консул амбасады Беларусі ў Вэнэсуэле **Аляксандр Шкатула**, інцыдэнт адбыўся ў ноч з чацьвярга на пятніцу.

Злачынцы здзейснілі так званае «экспрэс-выкраньне», вельмі распаўсюджанае ў Вэнэсуэле, калі ахвяра захопліваецца проста на вуліцы і затрымліваецца на некалькі гадзінаў. За гэты час трэба заплаціць выкуп, інакш злачынцы за свае дзеянні не адказваюць. Паводле неафіцыйнай інфармацыі, беларускі

дыплямат быў вызвалены пасля ўнесенага выкупу.

Паводле суразмоўцы TUT.BY, «Аляксандар Шкатула перажыў шок, але цяпер адчувае сябе задавальняюча».

У пасольстве Беларусі ў Вэнэсуэле інфармацыя аб выкраньні дыплямата ня сталі каментавачь.

МЗС Беларусі на момант напісаньня матэрыялу быў недаступны для каментароў.

Паводле неафіцыйнай інфармацыі, у сувязі са здарэньнем пытаньне аб бясьпецы беларускіх грамадзян у Вэнэсуэле плянуецца разгледзець на міждзяржаўным узроўні.

tut.by

БЕЛАРУСКІЯ ЎЛАДЫ АДВЯРНУЛІСЯ АД ЭЎРОПЫ

Беларускія ўлады сьвядома паварочваюцца сьпінай да Эўропы і яе каштоўнасьцяў.

Да такой высновы прыйшлі ўдзельнікі пасяджэньня палітычнага камітэту Парлямэнцкай асамблеі Рады Эўропы (ПАРЭ), якое прайшло 15 сьнежня ў Страсбуры.

Як паведамілі агенцтву БелаПАН у прэсавай службе ПАРЭ, на пасяджэньні абмяркоўвалася справаздача дакладчыка ПАРЭ па Беларусі **Андрэса Хэркеля** і праект рэзалюцыі, якія будуць выносіцца на абмеркаваньне студзенскай сэсіі асамблеі.

Камітэт выказаў глыбокую занепакоенасьць сытуацыяй з правамі чалавека, грамадзянскімі і палітычнымі правамі ў Беларусі.

На думку камітэту, санкцыі Эўразьвязу ў дачыньні да афіцыйнага Менску павінны

захоўвацца і нават узмацняцца датуль, пакуль ня будуць вызваленыя палітзьняволеныя, ня спыніцца ціск і перасьлед палітычнай апазыцыі, незалежных СМІ і праваабаронцаў.

Апрача таго, кантакты на высокім узроўні ПАРЭ зь беларускімі ўладамі не павінны быць адноўлены да ўвядзеньня ў Беларусі мараторыю на сьмяротную кару. Да гэтага моманту павінна заставацца замарожанай і заяўка Беларусі на вяртаньне беларускаму парлямэнту статусу спецыяльнага запрошанага ў ПАРЭ.

Разам з тым палітычны камітэт асамблеі лічыць неабходным узмацніць падтрымку грамадзянскай супольнасьці, незалежных СМІ і дэмакратычных сіл Беларусі.

Радыё Свабода

МІЖНАРОДНЫЯ NGO ЗЬВЯРНУЛІСЯ ДА ЛУКАШЭНКІ

19 міжнародных няўрадавых арганізацыяў, якія ў дзень гадавіны падзеяў на Плошчы ў Менску правялі вулічныя акцыі ў падтрымку правоў чалавека ў Беларусі па ўсёй Эўропе, выступілі з сумеснай заявай да беларускіх уладаў.

“Мы заклікаем прэзыдэнта Лукашэнку, – гаворыцца ў заяве, – вызваліць усіх палітзняволеных у Беларусі неадкладна і без усялякіх умоваў, а таксама спыніць пераслед, прыгнёт і запалохваньне дысydэнтаў! Акрамя таго, мы патрабуем, каб усе абвінавачаныя па палітычных матывах былі цалкам рэабілітаваныя”.

У заяве адзначаецца, што праз год пасля мінулагадніх прэзыдэнцкіх выбараў Беларусь за 20 гадоў сваёй незалежнасьці апынулася ў найвялікшым крызысе ў галіне правоў чалавека. З кожным годам гэта сытуацыя ўсё больш пагаршаецца.

Міжнародныя няўрадавыя арганізацыі таксама зьвяртаюцца да прэзыдэнта Лукашэнкі з тым,

ТРЭБА ПАШЫРАЦЬ ВІЗАВЫЯ САНКЦЫІ

Ажубаліс: трэба пашыраць візавыя санкцыі супраць беларускіх чыноўнікаў

Кіраўнік міністэрства замежных справаў Літвы **Аўдронюс Ажубаліс** заявіў, што санкцыі на беларускі рэжым ня дзейнічаюць.

Ажубаліс упэўнены, што трэба пашыраць візавыя санкцыі супраць да беларускіх чыноўнікаў, а таксама быць пільнымі, паколькі беларускі рэжым не саромеецца правакацый кшталту той, што была праведзена ў выпадку з праваабаронцам Алесем Бяляцкім.

«Першы „падарунак“ мы атрымалі, яшчэ калі не пачалі старшыняваць у АБСЕ – закрыцьцё офісу ў Мінску. За гэты год толькі па Беларусі я зрабіў 20 заяў – ня дзейнічае. Тое ж самае мы чуем ад калегаў па Эўравьязе. Нядаўна было зробленая сумесная заява ЭЗ і ЗША – ня дзейнічае. Значыць, штосьці трэба пачынаць новае, а палітыка санкцый пасля зьяўленьня мытнага саюзу страціла сваю эфэктыўнасьць», – заявіў Ажубаліс.

«Трэба рабіць забарону на выдачу візаў беларускім чыноўнікам больш жорсткай, пашыраць гэты сьпіс. І потым, ці магчыма ў такой сытуацыі правядзеньне Чэмпіянату сьвету па хакеі ў Беларусі? Як ехаць туды спартоўцам? Можа быць, варта яго перанесці і запрасіць беларускую каманду?» – задаецца пытаньнем кіраўнік літоўскай дыпляматыі.

каб той памілаваў **Дзьмітрыя Канавалова** і **Ўладзіслава Кавалёва**, а таксама ўстанавіў неадкладны мараторый на здзяйсненьне сьмяротнага пакараньня ў Беларусі.

У заяве таксама зьвяртаецца ўвага на пераслед грамадзкіх актывістаў у сувязі з тым, што яны дзейнічаюць ад імя незарэгістраваных арганізацыяў. Міжнародныя праваабаронцы заклікаюць беларускія ўлады не чыніць перашкодаў палітычным і няўрадавым аб’яднаньням на шляху іх рэгістрацыі і дзейнасьці на справядлівай і транспарэнтнай аснове.

Пад заявай падпісалі прадстаўнікі такіх няўрадавых арганізацыяў як: Артыкул 19 (Вялікабрытанія), Асацыяцыя па правах чалавека ў Беларусі (Нямеччына), Беларускі Дом правоў чалавека (Літва), Грамадзянская Беларусь (Чэхія), нямецка-швайцарскі Пэн-цэнтар, Ініцыятыва “Беларусь у дзеяньні” ды іншыя.

І потым, ці магчыма ў такой сытуацыі правядзеньне Чэмпіянату сьвету па хакеі ў Беларусі?

Паводле яго слоў, Беларусь ідзе да самаізаляцыі і становіцца «дзіўным месцам». «Напэўна, бяз новага погляду на тое, як падтрымліваць апазыцыю і пашыраць інфармацыйнае поле, чаго ні ЭЗ, ні ЗША зрабіць не змаглі, нічога не атрымаецца», – перакананы ён.

Ажубаліс таксама заявіў: што тое, што здарылася з праваабаронцам Алесем Бяляцкім, магло адбыцца зь любой краінай, паколькі беларускі рэжым не саромеецца падобнага роду «мудрагеліста эрэжысэраваных правакацый», і дадзены інцыдэнт стаў добрым урокам і для Літвы, і для іншых краінаў.

«Мы ведаем, як трэба глядзець на гэты рэжым, але забываем пра тое, што ў яго таксама ёсьць свае крокі і дзеяньні. І Літве ня трэба асабліва супакойвацца, таму штмы памежная эўрапейская дзяржава, і нам патрэбная пільнасьць. Выпадак Бяляцкага – гэта ўрок, які раней ці пазьней хтосьці павінен быў засвоіць, паколькі ў гэтага рэжыму такая сутнасьць. Пэўную дамоўленасьць ён выкарыстоўвае так, як яму трэба», – заявіў Аўдронюс Ажубаліс у інтэрвію літоўскаму парталу.

Радзьмі Сьвабода

«АКТ АБ ДЭМАКРАТЫІ Ў БЕЛАРУСІ» ПЕРАДАДЗЕНЫ НА ПОДПІС У БЕЛЫ ДОМ

Чакаецца, што прэзідэнт ЗША Барак Абама падпіша закон, паведамляе Хэльсынская камісія ЗША.

Напярэдадні гадавіны разгону акцыі пратэсту 19 снежня 2010 году старшыня Камісіі па бясьпецы і супрацоўніцтву ў Эўропе (Хэльсынская камісія ЗША) **Крыстафэр Сьміт** прадставіў законапраект у Сэнаце ЗША.

Законапраект Сьміта быў першапачаткова прыняты Палатай прадстаўнікоў 6 ліпеня 2011 году. Дакумэнт са зьменамі зацьвердзілі аднагалосна 14 снежня. Дэбаты па законапраекту адбыліся 19 снежня. Канчатковае галасаваньне прайшло 20 снежня.

«Гэты закон пашле магутны сыгнал беларускаму дыктатару. Закон таксама тычыцца дзвюх незаменных прыладаў кожнага дыктатара – службы бясьпекі і прапаганды. Гэта пакажа таемным службам Лукашэнкі, што мы надаем увагу таму, хто яны і што яны робяць. Закон дазваляе зьбіраць інфармацыю пра тое, як Лукашэнка пашырае свой кантроль над інтэрнэтам у Беларусі. Ён таксама пасылае сыгнал беларускаму народу: урад Злучаных Штатаў не забыўся, што адбылося ў снежні мінулага году. І мы салідарныя з народамі Беларусі, а не з прыгнятальнікам Лукашэнкам і ягонымі паслугачамі».

У «Акце аб дэмакратыі і правах чалавека ў Беларусі» асуджаюцца апошнія парушэньні правоў чалавека, зьбіцьцё, арышты актывістаў апазыцыі і кандыдатаў на прэзідэнта, маніпуляцыя выбарчымі кампаніямі, уціск незалежных СМІ, нацыянальных і рэлігійных меншасьцяў у Беларусі.

Кангрэс ЗША настойвае на тэрміновым вызваленьні без перадумаў усіх палітычных вязьняў у Беларусі, падтрымлівае жаданьне беларускага народу жыць ва ўмовах дэмакратыі, выкананьня правоў чалавека і падзелу ўладаў, зьберажэньня незалежнасьці і суверэнітэту краіны.

“АД ДАЛУЧЭННЯ - ТОЛЬКІ ПАЗІТЫЎНЫЯ ВЫНІКІ”

Прафесар эканомікі Тартускага ўніверсітэта Урмас Варблане перакананы, што ад далучэньня да зоны еўра Эстонія толькі выйграла.

У прамым эфіры Vikeradio 21 снежня Варблане назваў няправымі тых, хто лічыць, што пераход на адзіную еўрапейскую валюту пайшоў Эстоніі на шкоду.

"Эстонія атрымала прамую выгаду ад таго, што пасля ўступу ў зону еўра яна стала больш бяспечнай дзяржавай для замежных фундатараў", – заявіў **Урмас Варблане**.

"Мы ўбачылі, што ўжо з пачатку гэтага года ў Эстоніі з'явілася даволі шмат новых прадпрыемстваў, якія прыйшлі да нас са Швецыі ці Фінляндыі", – дадаў ён.

Кангрэс настойвае на непрызнаньні вынікаў выбараў 19 снежня 2010 году, падтрымлівае заклікі пра новыя выбары адпаведна стандартам АБСЭ, а таксама выказвае падтрымку дэмакратычным рухам і арганізацыям у Беларусі, якія даюць магчымасьці «пакончыць з тыраніяй» у сваёй краіне.

Кангрэс таксама заклікае да поўнага расьсьледаваньня зьнікненьняў апанэнтаў Лукашэнкі, заклікае Міжнародную фэдэрацыю хакея замарозіць плян правядзеньня чэмпіянату сьвету па хакеі 2014 года ў Менску, пакуль ня будуць вызваленыя ўсе палітычныя вязьні.

Кангрэс таксама заклікае ўрад ЗША працягваць падтрымку радыё, тэлевізійнага і інтэрнэт-вяшчаньня на Беларусь.

Сэнат падтрымлівае санкцыі, уведзеныя супраць афіцыйнага Менска, у прыватнасьці пашыраны сьпіс асобаў, якім забаронены ўезд у ЗША, уведзеныя дадатковыя фінансавыя санкцыі ў дачыненьні да шэрагу дзяржаўных прадпрыемстваў Беларусі, а таксама ініцыяваную падрыхтоўку да замарожваньня актываў шэрагу асобаў у Беларусі.

Радыё Свабода

Камісія па бясьпецы і супрацоўніцтву ў Эўропе, вядомая таксама як Хэльсынская камісія ЗША, зьяўляецца незалежным агенцтвам фэдэральнага ўраду ЗША. Ёй даручана сачыць за выкананьнем Хэльсынскіх пагадненьняў і прасоўваньня ўсеагульнай бясьпекі праз заахвочваньне правоў чалавека, дэмакратыі ў 56 краінах.

У Хэльсынскую камісію ЗША ўваходзяць 9 прадстаўнікоў Сэнату, 9 прадстаўнікоў Палаты прадстаўнікоў і 3 прадстаўнікі ўраду ЗША. Камісія, створаная ў 1976 годзе, выводзіць сваю назву ад гэтак званнага Хэльсынскага заключнага акту, які падпісалі ЗША, Канада і эўрапейскія дзяржавы ў Хэльсынкі ў 1975 годзе ў завяршэньне канфэрэнцыі аб бясьпецы і супрацоўніцтве ў Эўропе.

Да пазыковага крызісу зоны еўра прафесар найстарэйшага ўніверсітэта краіны ставіцца дадатна. "Тым самым урады эўрапейскіх дзяржаваў атрымалі выразны сігнал, што яны павінны памкнуцца і пачаць думаць, якой ўсё ж будзе Еўропа", – падкрэсліў ён.

Падтрымаў навукоўца і бізнэсмэн **Мэліс Лумп**, фірма якога прадае гатовыя дамы ў Нарвегію. Па яго словах, крызіс можа быць на руку прадпрыемствам, якія экспартуюць у Скандынавію.

"Нарвежская крона ў адносінах да еўра стала яшчэ мацнейшай, што дазваляе нам зарабіць там яшчэ больш", – сказаў Лумп.

mail.ru

НХК ПАДТРЫМАЎ САНКЦЫІ ДА БЕЛАРУСІ

Улады Беларусі робяць усё магчымае для падрыву дзейнасці грамадзянскай супольнасці. Пра гэта гаворыцца ў заяве Нарвэскага Хэльсынскага камітэту (НХК), прымеркаванай да гадавіны разгону мірнай акцыі пратэсту ў Менску 19 снежня 2010 г.

"Рэпрэсіі супраць дэмакратыі 19 снежня мінулага года былі беспрэцэдэнтнымі нават для Беларусі, - цытуе БелаПАН заяву. - Кантроль над грамадствам стаў больш жорсткім. Працягваюцца затрыманні і запалохванні людзей, кантроль службаў бяспекі ўзмоцнены".

На думку генеральнага сакратара НХК **Б'ёрна Энгесланда**, ніколі не было "лепшай магчымасці" для ўплыву на Беларусь. "Ніколі раней беларускі кіраўнік не сутыкаўся з такім магутным эканамічным крызісам, як сённяшні каляпс валюты, вострая недахоп матэрыяльных і памяншэнне валютных рэзерваў, - сказаў ён. -

Тым ня менш, эўрапейскія краіны і інстытуты ня ў стане ўзгадніць адзіную эфектыўную палітыку ў дачыненні да Беларусі. Неабходнасьць зрабіць гэта варта вельмі востра. І мы лічым, што Нарвэгія таксама магла б згуляць больш актыўную ролю ў гэтым".

Як лічыць НХК, Еўрасаюз павінен працягваць патрабаваць безумоўнага вызвалення ўсіх палітвязняў у Беларусі, спынення далейшага пераследу праваабаронцаў і грамадзкіх актывістаў, а таксама актывізаваць супрацоўніцтва з беларускай грамадзянскай супольнасцю і апазыцыйнымі сіламі.

Акрамя таго, НХК заяўляе, што падтрымлівае санкцыі ў дачыненні да Беларусі, і заклікае эўрапейскія краіны ўзмацніць санкцыі ў дачыненні да дзяржпрадпрыемстваў і "спыніць прыкідвацца, што гэта ўсяго толькі бізнэс".

Радчэ Свабода

ЗАГАДАНА З'ЛІКВІДАВАЦЬ БХК?

Міністэрства па падатках і зборах просіць Міністэрства юстыцыі распачаць працэс ліквідацыі праваабарончай арганізацыі Беларускі Хэльсынскі камітэт.

Пра гэта старшыні БХК **Алегу Гулаку** паведамілі ў Мін'юсцэ.

Паводле закону, калі арганізацыя мае два папярэджанні, якія былі вынесеныя цягам году, Мін'юст мае права праз суд запатрабаваць прыпыніць дзейнасць арганізацыі або ліквідацыі яе.

Першае ў 2011 годзе папярэджаньне БХК атрымаў 12 студзеня за «парушэнне заканадаўства аб грамадзкіх аб'яднаннях, сродках масавай інфармацыі, распаўсюд недакладнай інфармацыі».

6 чэрвеня Мін'юст вынес другое папярэджаньне арганізацыі за «парушэнні падатковага заканадаўства, якія носяць працяглы характар». Абскарджаньне гэтага папярэджаньня у судзе не прынесла праваабаронцам станоўчых вынікаў.

На думку афіцыйных асобаў, БХК павінен заплаціць у бюджэт звыш 240 млн. рублёў падаткаў і штрафных санкцый па выкарыстаных у 2002-2003 гадах грантах Эўракамісіі, якія, згодна з міжнароднымі дамовамі, падаваліся ў безнаяўнаму рэжыме. У рамках міжнароднай

тэхнічнай дапамогі ад Эўракамісіі фінансаваліся больш за 30 грамадзкіх аб'яднанняў, аднак падатковыя плацяжы былі налічаны толькі ў дачыненні да двух арганізацый.

Інспэкцыя Міністэрства па падатках і зборах па Маскоўскім раёне Менска пацвердзіла мэтавае выкарыстаньне атрыманых сродкаў. Разам з тым інспэкцыя налічыла суму да выплаты.

БХК абскардзіў рашэнне інспэкцыі у судзе. Нацыянальныя суды ўсіх інстанцый пастанавілі, што праваабаронцы нічога не павінны кампэнсаваць у бюджэт.

Аднак напярэдадні прэзідэнцкіх выбараў 2006 года, маніторынг якіх ажыццяўляў БХК, рашэнні гаспадарчых судоў былі перагледжаныя Прэзыдыюмам Вышэйшага гаспадарчага суду. Інспэкцыя Міністэрства па падатках і зборах апісала і канфіскавала маёмасць БХК на 255 тысяч рублёў. Рахункі арганізацыі арыштавалі.

Разам з тым, у 2006 годзе Дэпартамент фінансавых расьсьледаваньняў Камітэта дзяржкантролю спыніў крымінальную справу, узбуджаную за адхіленьне ад выплаты падаткаў у дачыненні да службовых асоб БХК, у сувязі з адсутнасцю падзеі злачынства.

БелаТАН

ЕўРАПЕЙСКІ СУД РАЗГЛЕДЗІЦЬ ПАЗОЎ ГРУЗІІ СУПРАЦЬ РАСІІ

Еўрапейскім Судом па правах чалавека быў прыняты пазоў Грузіі супраць Расійскай Федэрацыі. Пра гэта стала вядома з заявы віцэ-міністра юстыцыі Грузіі Ціны Бурджаліані.

Па словах службоўкі, грузінскі бок патрабуе прызнаць Расію вінаватай у парушэнні 8 артыкулаў еўрапейскіх канвенцый падчас і пасля

вайны 2008 года.

Бурджаліані паведаміла, што Суду ў Страсбурзе будуць прадстаўлены ўсе доказы і сведчанні.

Дарэчы, раней Грузія прадпрымала беспаспяховаю спробу прыцягнуць РФ да адказнасці ў Гаагскім судзе.

Навіны ЕС

РАЗВІТАННЕ З ВАЦЛАВАМ ГАЎЛАМ

Лідары шматлікіх краінаў свету і народ Чэхіі аддалі даніну павагі былому прэзідэнту Вацлаву Гавэлу.

Былы лідар чэшскай дзяржавы сканаў у сне 18 снежня ва ўзросце 75 гадоў у выніку хваробы дыхальных шляхоў і быў пахаваны 23 снежня.

Падчас хвіліны маўчання ў памяць пра першага дэмакратычна абранага прэзідэнта краіны гучалі званы і сірэны.

Сярод запрошаных на памінальную імшу па Гавэле, якая адбылася ў гатычным саборы святога Віта, былі дзяржсакратар ЗША **Хілары Клінтан** і яе муж, былы прэзідэнт **Біл Клінтан**; прэзідэнт Францыі **Нікаля Сарказі** і брытанскі прэм'ер **Дэвід Кэмеран**. Даніну памяці яму таксама аддалі прэзідэнт Чэхіі **Вацлаў Клаўс** і былая дзяржсакратар ЗША **Мадлен Олбрайт**, якая нарадзілася ў Чэхіі.

Расійскае палітычнае кіраўніцтва вельмі стрымана адрэагавала на смерць Вацлава Гавэла, а афіцыйную расійскую дэлегацыю ўзначаліў упаўнаважаны па правах чалавека ў РФ **Уладзімір Лукін**. Ад Беларусі на пахаванні наогул не было ніякіх афіцыйных асобаў.

За апошнія тры дні ў пражскую царкву, дзе была ўсталявана труна з целам Гавэла, развітацца з ім прыйшлі дзясяткі тысячаў чалавек.

У пятніцкай імшы папа рымскі **Бенедыкт XVI** ацаніў заслугі Гавэла і ўспомніў, "як важна ён абараняў правы чалавека ў той час, калі яны сістэматычна парушаліся".

Гавел быў абраны прэзідэнтам Чэхаславакіі

ГІСТОРЫЯ З «FEMEN» - АБСАЛЮТНАЕ БАРБАРСТВА

Скандальную сытуацыю вакол затрымання і зьдзеку з актывістак украінскага жаночага руху **FEMEN** невядомымі ў Беларусі камэнтуе дырэктар інфармацыйнай палітыкі Міністэрства замежных спраў Украіны **Алег Валашын**.

Галоўнае, што нашы грамадзянкі былі перададзеныя консульскаму работніку і мы іх даставілі на тэрыторыю Украіны. Канечне, мы разьлічваем на максымальна аб'ектыўнае расьсьледаваньне гэтай сытуацыі беларускімі ўладамі. Пакуль што наўпроставых падставаў вылучаць нейкія прэтэнзіі да ўладаў Беларусі ў нас няма. То бок, нягледзячы на беспрэцэдэнтнае парушэньне іх правоў, у нас няма падстаў

ў 1989 годзе, пасля таго, як стаў лідарам "аксамітнай рэвалюцыі", якая паклала канец чатыром дзесяцігоддзям камуністычнага кіраваньня. Пад яго кіраўніцтвам краіна перайшла да рынкавай эканомікі і мірна падзялілася на Чэшскую Рэспубліку і Славакію ў 1993 годзе.

У дзень пахаваньняў Гавэла ў Славакіі была абвешчана нацыянальная жалоба.

Дасягненні Гавэла атрымалі прызнанне лідараў шэрагу еўрапейскіх краін. Канцлер Меркель назвала яго "вялікім еўрапейцам", які змагаўся за волю.

Вацлаў Гавел займаў пост прэзідэнта Чэхаславакіі з 1989 па 1992 год і прэзідэнта Чэхіі – з 1993 па 2003 год.

Паводле Голасу Амерыкі

лічыць, што гэта былі прадстаўнікі ўлады. Але мы разьлічваем, што Беларусь – сур'ёзная дзяржава і там проста так людзей на вуліцах не хапаюць і ў лес не вывозяць. Калі ўсё ж гэта так, то, значыць, беларускія ўлады адпаведна павінны прызнаць, што ў іх ёсць праблемы з крымінальнай злачыннасцю і г.д.

Нам патрэбна расьсьледаваньне. У нас няма падстаў ня верыць беларускім уладам. Але ў такім разе мы хочам ведаць: што адбылося, чаму адбылося і хто ў гэтым вінаваты? Тое, што яны расказваюць, – абсалютнае барбарства па сваёй сутнасьці.

Радзьё Свабода

«РУХ у Еўропу» – грамадска-палітычная газета. Выдавец – Віцебская абласная арганізацыя ПАГА «Рух за Свабоду». Выдаецца нерэгулярна. Наклад – 299 асобнікаў. Рэдактар – Сяргей Салодкін. Вёрстка – Сяргей Солідны. Надрукавана на прыватным абсталяванні на свае сродкі і з дапамогаю адзінадумцаў.
http://kamunikat.org/ruch_u_europu.html